

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4To/40/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8317010478
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martina Zeleňáková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2018:8317010478.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove na verejnom zasadnutí konanom dňa 18.01.2018 v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martiny Zeleňakovej a sudcov JUDr. Petra Tobiaša a JUDr. Mariána Sninského, v trestnej veci proti obžalovanému Y. R. pre zločin lúpeže podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. a iné, v konaní o odvolaní okresného prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 1T 80/17 zo dňa 18.10.2017 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 2 Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok vo výroku o treste.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por.

Obžalovanému Y. R. nar. XX.XX.XXXX v O., trvale
XXXX/XX, Z., t.č. v ÚVV Košice,

bytom W.

ukladá

Podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., v spojení s ust. 110 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. d/, l/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 (troch) rokov a 6 (šiestich) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho pre výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uznal obžalovaného Y. R. vinným v bode 1/ rozsudku z prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák., v bode 2/ rozsudku zo zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. a v bodoch 3/ a 4/ rozsudku z pokračujúceho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 122 ods. 10 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ dňa XX.XX.XXXX v čase okolo XX.XX hod. v nočnom bare V. na K. slobody č. X v Z. po tom, ako sa nahol cez barový pult, otvoril chladničku s alkoholom, ktorá bola za uvedeným pultom, odkiaľ zobral bez zaplatenia a súhlasu personálu fľašu zn. Gin Vanapo o objeme 1 liter, no bol pristihnutý pracovníkom SBS a na jeho výzvu túto fľašu vrátil, pričom takéhoto konania sa dopustil aj napriek tomu, že v predchádzajúcich dvanástich mesiacoch bol za obdobný čin rozhodnutím Okresného úradu č. HE-R.-XXXX-XXXXXX zo dňa 08.02.2016 postihnutý pokutou vo výške 10,00 eur a hoci bol za rovnaký čin v predchádzajúcich dvadsiatich štyroch mesiacoch rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T/151/2015 zo dňa 14.10.2015 právoplatne odsúdený, čím takto svojím konaním spôsobil W. Q. - FY W., IČO: XXXXXXXX, miesto podnikania: 066 XX Z., B. XX, škodu v celkovej výške 9,00 eur,

2/ v presne nezistenom čase najmenej od mesiaca január 2016 prevažne vo večerných hodinách v byte na W. pod W. v Z., opakovane sexuálne zneužíval mal. E. H., nar. XX.XX.XXXX, a to takým spôsobom, že s ňou vykonával pohlavný styk ako aj iné sexuálne praktiky, ktoré viedli u neho k sexuálnemu uspokojeniu, a to aj napriek tomu, že vedel, že táto v tom čase nedovŕšila 15 rok svojho veku,

3/ dňa XX.XX.XXXX v presne nezistenom čase okolo XX.XX hodine na W. pod W. v Z. prišiel k Q. B., nar. XX.XX.XXXX, ktorému z ruky vytrhol jeho mobilný telefón zn. Lenovo A1010, červenej farby, kde mu následne povedal, že na tomto mobile prepáli softvér a zničí všetky údaje v ňom, ak mu za uvedený mobil nedá nejaké peniaze, kde pod touto hrozbou Q. B. išiel s ním k bankomatu W. sporiteľne č. XXXX, nachádzajúce sa na W. pod W. v Z., kde svojou bankomatovou kartou vybral zo svojho účtu finančnú hotovosť vo výške 50,00 eur a túto následne odovzdal Y. R., ktorý mu uvedený mobilný telefón vrátil,

4/ dňa XX.XX.XXXX v presne nezistenom čase okolo 16.00 hodine zavola na mobilné telefónne číslo Q. B., nar. XX.XX.XXXX, vylákal ho vonku pred bytovku, v ktorej býva a bezdôvodne ho fyzicky napadol tým spôsobom, že ho bil rukami po tvári a škrtil ho, pričom pod hrozbou, že jeho rodičom oznámi, že fajčí, pije a droguje, žiadal od neho ďalšie peniaze v sume 50,00 eur, kde pod touto hrozbou sa Q. B. zľakol, išiel domov pre bankomatovú kartu, vrátil sa a opäť išiel s Y. R. k bankomatu Slovenskej sporiteľne č. XXXX na W. pod W. v Z., kde svojou bankomatovou kartou vybral zo svojho účtu finančnú hotovosť vo výške 50,00 eur, ktorú v obave o svoj život a zdravie odovzdal Y. R., pričom pri fyzickom útoku k zraneniu Q. B. nedošlo.

Za to mu podľa § 201 ods. 1 Tr. zák., s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. d/, písm. l/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 110 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom strázenia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. zaviazal obžalovaného zaplatiť náhradu škody poškodenému Q. B. vo výške 100,- eur a podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodenú W. Q. odkázal s jej nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti tomuto rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, priamo do zápisnice o hlavnom pojednávaní, podal okresný prokurátor odvolanie, po upresnení krajským prokurátorom na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní okresného prokurátora, čo do výroku o vine, avšak v časti týkajúcej sa skutkov 3/ a 4/ napadnutého rozhodnutia a čo do výroku o treste, ktoré neskôr osobitným podaním aj odôvodnil.

V písomných dôvodoch podaného odvolania okresný prokurátor vyjadril názor, že súd prvého stupňa nepostupoval správne, keď po tom, čo obžalovaný vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutkov uvedených v obžalobe č. 2 Pv 47/17/7702 (bod 3/ a 4/ napadnutého rozsudku) a že rozumie právnej kvalifikácii týchto skutkov, po prijatí takéhoto vyhlásenia, právnu kvalifikáciu týchto skutkov zmenil a uznal obžalovaného vinným len z pokračujúceho zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., hoci v podanej obžalobe boli tieto skutky právne kvalifikované ako pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Vychádzajúc z ustanovení § 257 ods. 1,4,5,7,8 Tr. por. dospel odvolateľ k záveru, že odpoveďou na otázky uvedené v § 333 ods. 3 písm. c/,d/,f/,g/ a h/ Tr. por. obžalovaný vyjadruje svoju vôľu prijať vinu za skutok zistený výrokom obžaloby a zároveň aj jeho právnu kvalifikáciu bez výhrad, rovnako ako pri dohode o vine a treste, pričom základnou podmienkou prijatia vyhlásenia podľa § 257 ods. 7 Tr. por. je, podľa názoru odvolateľa, práve vyhlásenie viny obžalovaným ku skutku uvedenému v obžalobe bez výhrad, vrátane jeho právnej kvalifikácie, pretože v opačnom prípade by zo strany obžalovaného nešlo o vyhlásenie viny, ale o jeho žiadosť, aby sa vykonalo dokazovanie vo vzťahu k právnemu posúdeniu skutku, a teda aj vo vzťahu k výroku o vine. Namietal ďalej, že podľa jeho názoru inštitút uznania viny svojou povahou vylučuje preskúmanie nielen skutkového stavu konštatovaného výrokom obžaloby ale aj obžalobou určenej právnej kvalifikácie po prijatí vyhlásenia obžalovaného o vine; ak súd podľa § 257 ods. 7 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného prijme, nemá už procesný priestor na dokazovanie, ktoré by vyvolalo zmenu skutkových zistení obžaloby a zároveň ani možnosť zmeny právnej kvalifikácie skutku a preto postup prvostupňového súdu bol, podľa názoru odvolateľa, jednoznačne nesprávny, celkom nedôvodne sa prikláňajúci na stranu obhajoby spôsobom nemajúcim oporu v zákone. V ďalšom odvolateľ namietal, že súd prvého stupňa nevenoval dostatočnú pozornosť hodnoteniu pomeru a miery závažnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností,

keďže v danom prípade, len mechanicky konštatoval, že u obžalovaného je prítomná poľahčujúca okolnosť podľa § 36 písm. d/ a písm. l/ Tr. zák. a priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. Vyjadril názor, že v prejednávanej veci nie je priestor pre priznanie poľahčujúcej okolnosti vyplývajúcej z ust. § 36 písm. l/ Tr. zák., pretože aj keď obžalovaný sa k spáchaniu skutkov uvedených pod bodmi 3/4/ napadnutého rozhodnutia priznal, jeho ľútosť, ktorá je podmienkou aplikácie citovaného ustanovenia, nebola, podľa názoru odvolateľa, úprimná, išlo len o formálne ľutovanie spáchania trestného činu pod ťarchou usvedčujúcich dôkazov, u obžalovaného odvolateľ nevidel kvalitatívne vyšší prejav vnútorného postoja páchatel'a k svojmu trestnému činu, a to na základe jeho správania po čine, keďže obžalovaný sa poškodeným počas celého konania ani raz neospravedlnil. V ďalšom namietal, že súd prvého stupňa pri hodnotení osoby obžalovaného dostatočným spôsobom nezohľadnil jeho doterajšiu kriminálnu minulosť, pretože aj keď v osobe obžalovaného ide o osobu mladú, zároveň už je recidivistom, keďže v odpise registra trestov má dva záznamy, okrem toho bol právoplatne postihnutý za viaceré priestupky majetkového a násilného charakteru. V tejto súvislosti odvolateľ poukázal aj na skutočnosť, že skúšobná doba obžalovanému v rámci jeho predchádzajúceho odsúdenia uplynula dňa 14.01.2017, pričom trestnej činnosti v prejednávanej veci sa preukázateľne dopustil tesne po jej uplynutí, a to dňa 16.01.2017, preto, podľa názoru odvolateľa, mal okresný súd u obžalovaného konštatovať existenciu priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m/ Tr. zák., čo podľa jeho názoru znamená, že mal dospieť k inému pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, a to podľa § 38 ods. 4 Tr. zák., v dôsledku čoho bol povinný zvýšiť dolnú hranicu zákonom stanovenej trestnej sadzby u obžalovaného o jednu tretinu. Vyjadril názor, že uložený trest je zjavne nezákonný, ako aj nespôsobilý splniť svoj účel tak v oblasti individuálnej, ako aj generálnej prevencie, keďže obžalovaný je recidivista, ktorý sa opakovane dopúšťa majetkovej trestnej činnosti. Hodnotiac osobu obžalovaného, prihliadnuc na jeho postoj k prejednávanej veci nielen počas prípravného konania, ale aj počas konania pred súdom, bolo, podľa názoru odvolateľa, potrebné pôsobiť na obžalovaného nepodmienečným trestom odňatia slobody v strede zákonom stanovenej trestnej sadzby po jej úprave pri právnej kvalifikácii konania obžalovaného uvedenej v obžalobe, ktorú považoval odvolateľ za zákonnú a správnu. V podstate z týchto dôvodov navrhol, aby krajský súd po upresnení rozsahu odvolania krajským prokurátorom na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní okresného prokurátora, zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine v časti týkajúcej sa skutkov 3/ a 4/ napadnutého rozhodnutia, v tejto súvislosti vo výroku o náhrade škody, ktorý aj keď nenamietali, má svoju oporu vo výroku o vine a vo výroku o treste a navrhol ďalej, aby krajský súd sám uznal obžalovaného vinným zo skutkov uvedených v bode 3/4/ obžaloby, právne ich kvalifikoval v súlade s podanou obžalobou, zohľadnil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l/ Tr. zák., priťažujúce okolnosti vyplývajúce z ust. § 37 písm. m/, písm. h/ Tr. zák., ako aj ust. § 41 ods. 2 Tr. zák. a uložil obžalovanému úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere minimálne 6 rokov, pre výkon ktorého ho zaradí do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Obhajkyňa vo svojom konečnom návrhu na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní okresného prokurátora, v reakcii na dôvody podaného odvolania uviedla, že podľa jej názoru ust. § 257 v spojení s ust. § 333 ods. 3 Tr. por. nevylučuje možnosť súdu zmeniť právnu kvalifikáciu skutku, ku ktorému obžalovaný urobil vyhlásenie o vine, a ktoré bolo súdom prijaté, pretože takýto záver z ustanovení Trestného poriadku nevyplýva, ide len o výklad prokuratúry, keďže súd nie je právnu kvalifikáciu skutku uvedenou v obžalobe viazaný.

Na základe takto podaného odvolania postupoval krajský súd v intenciách ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por., podľa ktorého, ak odvolací súd nezamietne odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytykané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. a dospel k záveru, že odvolanie okresného prokurátora je čiastočne dôvodné, aj keď z iných dôvodov, na aké okresný prokurátor poukazoval.

Keďže krajský súd nezistil dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. vo vzťahu k nenapadnutej časti rozsudku, obmedzil svoju prieskumnú právomoc na výrok o vine v časti týkajúcej sa skutkov uvedených v napadnutom rozsudku pod bodmi 3/ a 4/, s tým súvisiaci výrok o náhrade škody, ktorý má podklad vo výroku o vine a na výrok o treste.

Z obsahu spisu ako aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia je zrejmé, že obžalovaný vo vzťahu ku skutkom 3/ a 4/ uvedeným v napadnutom rozsudku urobil vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 písm.

b/ Tr. por., taktiež kladne zodpovedal na otázky vyplývajúce z ust. § 333 ods. 3 písm. c/,d/,f/,g/,h/ Tr. por., preto súd prvého stupňa po kladnom stanovisku procesných strán toto vyhlásenie obžalovaného podľa § 257 ods. 7 Tr. por. prijal, dokazovanie súvisiace s výrokom o vine nevykonával ale vykonával iba dôkazy súvisiace s výrokom o treste a náhrade škody a na tomto podklade konštatujúc súlad priznania obžalovaného aj s obsahom dôkazov zhromaždených v spise uznal obžalovaného vinným zo spáchania týchto skutkov.

Avšak konanie obžalovaného nekvalifikoval v súlade s obžalobou podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na ust. § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. (teda, že poškodeným bola chránená osoba - dieťa), ale len ako pokračovací zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. s odôvodnením, že podľa § 139 ods. 2 Tr. zák. ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak trestný čin nebol spáchaný v súvislosti s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby a s poukazom na publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR pod č. 117/2014, z ktorého vyplýva, že pre vyjadrenie súvislostí s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby nestačí v skutkovej vete obžaloby uviesť dátum narodenia chránenej osoby, ale skutková veta musí obsahovať tie skutkové okolnosti, ktoré by súvislosť vyžadovanú ust. § 139 ods. 2 Tr. por. vyjadrovali, a z ktorých by vyplývalo, že páchatel túto okolnosť (že ide o chránenú osobu) subjektívne spájal napr. s menším odporom, alebo slabšou odvetou poškodeného, alebo umocnením účinku trestného činu voči poškodenému, alebo inou okolnosťou, ktorá zakladá alebo podporuje rozhodnutie páchatela spáchať trestný čin, pričom skutková veta obžaloby, týkajúca sa dotknutých skutkov, skutkové okolnosti, ktoré by požadovanú súvislosť vyjadrovali, neobsahovala s tým, že len uvedenie dátumu narodenia, z ktorého vyplýva, že ide o dieťa a teda aj chránenú osobu, ako to už bolo vyššie uvedené, pre vyjadrenie dotknutej súvislosti nestačí.

Preskúmajúc obsah podanej obžaloby, ale aj napadnutého rozhodnutia, aj podľa názoru krajského súdu, skutok tak, ako ho ustálil prokurátor v podanej obžalobe, vo vzťahu ku ktorému urobil obžalovaný vyhlásenie o vine, ani podľa názoru krajského súdu neobsahuje skutkové okolnosti, ktoré by vyjadrovali súvislosť s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby tak, ako je požadovaná ustanovením § 139 ods. 2 Tr. zák. Pritom na potrebu takéhoto skutkového vyjadrenia súvislosti požadovanej už spomínaným ust. § 139 ods. 2 Tr. zák. krajský súd opakovane vo svojich rozhodnutiach už poukazoval.

Z uvedeného je potom zrejmé, že už na prvý pohľad, bez potreby akéhokoľvek ďalšieho dokazovania, je dotknutý skutok v podanej obžalobe prokurátorom nesprávne právne kvalifikovaný. Skutok tak, ako ho okresný prokurátor ustálil v podanej obžalobe a ako ho súd prvého stupňa po prijatí vyhlásenia o vine obžalovaného preniesol aj do svojho rozhodnutia, naozaj zodpovedá po právnej stránke ustanoveniu § 189 ods. 1 Tr. por.

Spornou otázkou teda zostalo, či za takejto situácie môže súd prvého stupňa, po prijatí vyhlásenia o vine obžalovaného, takéto zjavné pochybenie v právnej kvalifikácii skutku prokurátorom napraviť, alebo či musí vyhlásenie o vine obžalovaného neprijať a vykonať celé, častokrát aj rozsiahle dokazovanie o vine, ktoré pre zistenie a konštatovanie na prvý pohľad chýbnej právnej kvalifikácie nie je potrebné a až následne upraviť právnu kvalifikáciu v súlade so zákonom.

Trestnoprávne kolégium Krajského súdu v Prešove sa touto otázkou v minulosti už zaoberalo a na svojom zasadnutí sa zhodlo na právnom riešení obsiahnutom v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5To 17/2011 zo dňa 17.08.2011, z ktorého vyplýva, že vyhlásenie viny podľa § 257 ods. 1 písm. b/ Tr. por. sa vzťahuje na skutok uvedený v obžalobe, nie na jeho právnu kvalifikáciu, a preto súd, vychádzajúc z ust. § 278 ods. 3 Tr. por., keďže nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe, môže sa aj v takýchto prípadoch od právneho posúdenia skutku uvedeného v obžalobe odchýliť, pričom preverenie, či obžalovaný rozumie právnej kvalifikácii skutku ako trestného činu, teda položenie otázky podľa § 333 ods. 3 písm. f/ Tr. zák. predstavuje osobitnú formu súdnej kontroly prípravného konania a v konečnom dôsledku je jednou zo záruk, že aj v rámci takéhoto skráteného konania bude vydané rozhodnutie o vine spĺňať požiadavky kladené na spravodlivé rozhodnutie súdu.

Nie je možné ale prehliadnuť, že toto rozhodnutie reagovalo na právnu úpravu v znení do 01.09.2011, čo je napokon zrejmé aj z právnej vety tohto rozhodnutia, ktoré bolo publikované pre potreby okresných súdov v obvode Krajského súdu v Prešove. Novelou Trestného poriadku, teda zák. č. 262/2011 Z.z. s účinnosťou od 01.09.2011 sa po zmene ust. § 257 Tr. por. vyhlásenie obžalovaného o tom, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorých zo skutkov uvedených v obžalobe stalo, vychádzajúc z ust. § 257 ods.

5 Tr. por. neodvolateľné a tým pádom ani nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Takéto výslovné vyjadrenie princípu neodvolateľnosti vyhlásenia a tým pádom nenapadnuteľnosti výroku o vine odvolaním a dovolaním, okrem prípadu porušenia práva na obhajobu, ktorý do 01.09.2011, teda pred účinnosťou novely č. 262/2011 Z.z. bol jedným ale z viacerých možných výkladov ust. § 257 Tr. por., by však malo zrejme viesť k prehodnoteniu právneho názoru vyjadreného v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5To 17/2011 v tom smere, že po vyhlásení obžalovaného, že sa cíti byť vinným zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe a po prijatí takéhoto vyhlásenia súdom prvého stupňa nebude už možné, aby prvostupňový súd s ohľadom na nemožnosť napadnutia výroku o vine odvolaním, či dovolaním s výnimkou porušenia práva na obhajobu, zmenil právnu kvalifikáciu obsiahnutú v obžalobe, s vedomím ktorej obžalovaný (po kladnom zodpovedaní otázky podľa § 333 ods. 3 písm. f/ Tr. por.) urobil vyhlásenie o vine ku skutku uvedenému v obžalobe, tak ako je to vyjadrené v rozsudku NS SR 2To 5/2011 zo dňa 07.02.2012, obsah ktorého okresný prokurátor v podanom odvolaní cituje.

V prejednávanej veci je však, podľa názoru krajského súdu, situácia špecifická. Ako to už bolo vyššie uvedené, na prvý pohľad je zrejme, že okresný prokurátor zistený skutkový stav nesprávne právne kvalifikoval, pretože pre posúdenie skutkov uvedených v bode 3/ a 4/ napadnutého rozsudku, v ktorom sú po vyhlásení viny obžalovaným len prednesené skutkové závery obsiahnuté v obžalobe, aj podľa odseku 2 § - u 189 Tr. zák., teda pre konštatovanie existencie kvalifikačného momentu, ktorým by v prejednávanej veci mala byť chránená osoba, chýbajú skutkové okolnosti vyjadrujúce súvislosť s postavením, stavom alebo vekom chránenej osoby, čo znamená, že okresný prokurátor pri posúdení ustáleného skutkového stavu postupoval v rozpore s ustálenou súdnou praxou, a to najmä rozhodnutím NS SR publikovaným pod č. R 117/2014 ale aj rozhodovacou činnosťou krajského súdu.

Podľa čl. 5 ods. 1, veta prvá, Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť.

Podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, vety prvej, Ústavného zákona č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov (Ústavy SR) osobná sloboda sa zaručuje; nikoho nemožno stíhať, alebo pozbaviť slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Súčasťou práva obžalovaného na osobnú slobodu garantovaného tak Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj Ústavou SR, je podľa názoru krajského súdu aj právo nevykonávať prísnejší trest, než aký by mu súd uložil pri správnej právnej kvalifikácii žalovaného skutku. Za situácie, že obžalovaný sa vyhlásením o vine vzdal práva na verejné prejednanie jeho veci a chce, aby jeho vec bola prejednaná v skrátanom konaní, bez vykonávania rozsiahleho náročného dokazovania, pričom jedinou prekážkou takéhoto postupu je chybná kvalifikácia skutku prokurátorom v obžalobe, a to v neprospech obžalovaného, nie je podľa názoru krajského súdu namieste nútiť obžalovaného (často krát vo väzbe) podrobovať sa náročnému, často krát aj zdĺhavému (pre potrebu rozsiahleho dokazovania) súdnemu konaniu len pre chybu prokurátora v jeho neprospech, ktorý v konečnom dôsledku je tiež zástupcom štátu, ktorý sa tak v Ústave SR, ako aj pristúpením k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd zaviazal právo obžalovaného na osobnú slobodu rešpektovať.

Za takejto situácie potom by, podľa názoru krajského súdu, aplikujúc príslušné ustanovenia Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj Ústavy SR, mala byť na namieste možnosť súdu zasiahnuť a právnu kvalifikáciu nesprávne uvedenú v obžalobe zmeniť pri rešpektovaní vôle obžalovaného skončiť jeho trestnú vec v skrátanom súdnom konaní a pri rešpektovaní jeho práva na osobnú slobodu.

Navyše v kontradiktórnom trestnom procese nie je, podľa názoru krajského súdu, ani namieste, aby súd, potom, čo prokurátor taktiež vyjadrí vôľu prejednať vec v skrátanom konaní, teda nenavrhol dokazovanie o vine vykonať, (dokazovanie realizované v prípravnom konaní tým pádom považuje za úplné a postačujúce pre uznanie ním navrhovanej viny), pretože vyhlásenie obžalovaného o vine navrhuje prijať, nahrádzal aktivitu prokurátora, vykonával dokazovanie v prípravnom konaní nevykonané a do skutku dopĺňal skutkové okolnosti, ohľadom ktorých v prípravnom konaní orgány činné v trestnom konaní dokazovanie nevedli. (V prejednávanej veci v prípravnom konaní dokazovanie zamerané na zistenie a preukázanie súvislosti trestného činu s vekom chránenej osoby vedené nebolo, preto podklad

pre doplnenie spomínaných skutkových okolností ani nepredstavuje a je ťažko očakávať, že v súdom konaní by prokurátor takéto dokazovanie vykonať navrhoval.)

Preto krajský súd napokon dospel k záveru, že súd prvého stupňa postupoval správne, keď po prijatí vyhlásenia obžalovaného, že je vinný zo spáchania skutkov uvedených pod bodmi 3/4 napadnutého rozhodnutia, právnu kvalifikáciu týchto skutkov uviedol do súladu so zákonom.

Pokiaľ ale ide o výrok o treste, podľa názoru krajského súdu, prvostupňový súd nepostupoval správne, pokiaľ obžalovanému ukladal trest podľa § 201 ods. 1 Tr. zák.

Súd prvého stupňa uznal obžalovaného vinným zo spáchania prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f/,ods. 3 písm. b/ Tr. zák. v súbehu so zločinom sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1 Tr. zák. a v súbehu s pokračujúcim zločinom vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. Významnou pri rozhodovaní o treste bola ďalej skutočnosť, že obžalovaný skutky uvedené pod bodmi 1/ a 2/ napadnutého rozsudku spáchal ako mladistvý.

Podľa § 117 ods. 1 Tr. zák. trestné sadzby odňatia slobody ustanovené v tomto zákone sa u mladistvých znižujú na polovicu; horná hranica zníženej trestnej sadzby nesmie prevyšovať 7 rokov a dolná hranica zníženej trestnej sadzby 2 roky.

To potom znamená, že obžalovanému ako mladistvému páchatelovi bolo možné za prečin krádeže uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od troch mesiacov do 1 roka a 6 mesiacov a za zločin sexuálneho zneužívania trest odňatia slobody v rozmedzí od 1 roka a 6 mesiacov do 5 rokov. Pokračujúci zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. spáchal obžalovaný ako dospelý, a to potom znamená, že za tento trestný čin mu bolo možné uložiť trest v rozmedzí od 2 do 6 rokov.

Podľa § 110 ods. 2 Tr. zák., ak súd ukladá úhrnný trest alebo súhrnný trest páchatelovi, ktorý spáchal trestné činy jednak predtým, než prekročil 18-ty rok svojho veku, jednak potom, čo tento rok dovŕšil, postupuje podľa § 41 a § 42, pričom sa hranice trestných sadzieb pri trestných činoch spáchaných predtým, než prekročil 18-ty rok posudzujú podľa § 117.

Z vyššie citovaných ustanovení a vyššie uvedených skutočností je potom zrejmé, že najprísnejšie trestným trestným činom, podľa ktorého bolo nutné obžalovanému, keďže mu bol ukladaný úhrnný trest za použitia asperačnej zásady vyplývajúcej z ust. § 41 ods. 2 Tr. zák., ukladať, je zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák., za ktorý mu bolo možné uložiť trest odňatia slobody v rozmedzí od 2 rokov do 6 rokov.

Preto krajský súd napadnutý rozsudok vo výroku o treste zmenil a obžalovanému ukladal trest podľa § 189 ods. 1 Tr. zák.

Zmenu výroku o treste si vyžiadala aj formálna chyba vo výroku o spôsobe výkonu uloženého trestu, keď súd prvého stupňa síce správne zaradil obžalovaného do ústavu s minimálnym stupňom strázenia, keďže pred týmto odsúdením nebol vo výkone trestu odňatia slobody za úmyselný trestný čin, avšak použil nesprávne ust. § 48 ods. 1 Tr. zák. namiesto správneho ust. § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. a aj túto chybu krajský súd vo svojom rozhodnutí napravil.

Pri ukladaní trestu prihliadal krajský súd najmä na jednotlivé hľadiská ukladania trestov vyplývajúce z ust. § 34 ods. 4 Tr. zák., ktorými sú spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútky, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, osoba páchatela, jeho pomery a možnosti jeho nápravy, ako aj na účel trestu vyplývajúci z ust. § 34 ods. 1 Tr. zák., ktorým je zabezpečenie ochrany spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti, vytvorenie podmienok na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasné odradenie iných od páchania trestných činov s tým, že trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatela spoločnosťou.

Pokiaľ ide o pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, krajský súd nezdieľa názor okresného prokurátora, že by na strane obžalovaného nebolo možné vidieť poľahčujúcu okolnosť vyplývajúcu z ust. § 36 písm. l/ Tr. zák., teda, že k spáchaniu trestného činu sa priznal a trestný čin úprimne oľutoval. Vychádzajúc z obsahu spisu niet pochyb o tom, že obžalovaný sa k spáchaniu skutku priznal, napokon

túto skutočnosť ani odvolateľ nenamietal. Ako prekážku konštatovania tejto poľahčujúcej okolnosti odvolateľ videl tú skutočnosť, že podľa jeho názoru išlo zo strany obžalovaného len o formálnu, nie úprimnú ľútosť, ktorú prejavil až pod ťarchou dôkazov.

K tomu krajský súd uvádza, že za účelom posúdenia osoby obžalovaného ako podkladu pre uloženie primeraného trestu bol prečítaný aj znalecký posudok Q.. U. V., teda znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatrie, z ktorého, okrem iného, vyplýva, že obžalovaný pri osobnom rozhovore so znalcom ešte v prípravnom konaní, bez toho, aby, podľa názoru krajského súdu, mohol počítať s tým, že mu nejaké vyjadrenie pred znalcom pomôže v jeho situácii, svoju ľútosť deklaroval, preto aj podľa názoru krajského súdu je možné uzavrieť, že jeho ľútosť je ľútosťou úprimnou, a teda spĺňa podmienky pre konštatovanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l/ Tr. zák., a to aj za situácie, že obžalovaný sa poškodenému neospravedlnil, s ohľadom aj na skutočnosť, že je vo výkone väzby, kedy je proces ospravedlňovania sa poškodenému predsa len zložitejší.

Ani odvolateľ nespochybňoval existenciu poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. d/ Tr. zák., teda, že obžalovaný spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvého, a táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť. Niet pochyb o tom, že obžalovaný v čase spáchania posledných skutkov bol vo veku blízkom veku mladistvého, prvé dva skutky spáchal ako mladistvý a skutočnosť, že táto okolnosť mala vplyv na jeho spôsobilosť, nebola v konaní nijakým spôsobom vyvrátená.

Nebolo ale možné, podľa názoru krajského súdu, zároveň konštatovať existenciu priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. zák., teda že obžalovaný spáchal viac trestných činov, pretože obžalovanému bol ukladaný trest podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. a použitie tak asperačnej zásady (§ 41 ods. 2 Tr. zák.) ako aj priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. by predstavovalo dvojité pričítanie tej istej nepriaznivej okolnosti v neprospech obžalovaného. V tejto súvislosti upriamuje krajský súd pozornosť na stanovisko NS SR publikované pod č. 1/2011, a to najmä na jeho druhú právnu vetu.

Na strane druhej ale dospel krajský súd k záveru, že u obžalovaného je nutné konštatovať priťažujúcu okolnosť vyplývajúcu z ust. § 37 písm. m/ Tr. zák., teda že obžalovaný už bol za trestný čin odsúdený, keďže z odpisu registra trestov, ale aj pripojených spisov, ktorých podstatný obsah krajský súd na verejnom zasadnutí oboznámil, teda v tomto smere doplnil dokazovanie, vyplýva, že obžalovaný pred spáchaním všetkých štyroch skutkov, z ktorých bol uznaný vinným v prejednávanvej veci, bol súdne trestaný, a to rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T 169/2015 zo dňa 09.12.2015, právoplatným toho istého dňa, ktorým mu za trestný čin neoprávneného vyrobenia, používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1 Tr. zák., za trestný čin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., za trestný čin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 9 mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu na 1 roka a 3 mesiacov s tým, že tento trest je, ako to už bolo uvedené, súhrnný, a preto bol zároveň zrušený výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 2T 151/15 zo dňa 14.10.2015, právoplatným toho istého dňa.

Preto krajský súd pri rozhodovaní o treste na priťažujúcu okolnosť vyplývajúcu z ust. § 37 písm. h/ Tr. zák. neprihliadol, prihliadol ale na priťažujúcu okolnosť vyplývajúcu z ust. § 37 písm. m/ Tr. zák. a v tomto zmysle aj zmenil napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa.

U obžalovaného je teda nutné konštatovať prevahu poľahčujúcich okolností nad okolnosťou priťažujúcou, čo znamená, že pri rozhodovaní o treste bolo potrebné upraviť trestnú sadzbu za trestný čin najprísnejšie trestný, ktorým je zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. v rozmedzí od 2 rokov do 6 rokov podľa ust. § 38 ods. 3 Tr. zák., teda znížiť hornú hranicu trestnej sadzby za spomínaný trestný čin o jednu tretinu z rozdielu medzi jej hornou a dolnou hranicou (§ 38 ods. 8 Tr. zák.) na úroveň 4 rokov a 8 mesiacov a následne, keďže obžalovaný sa dopustil jedného prečinu a dvoch zločinov viacerými skutkami, použiť asperačnú zásadu vyplývajúcu z ust. § 41 ods. 2 Tr. zák., teda zvýšiť hornú hranicu už upravenej trestnej sadzby najprísnejšie trestného trestného činu o jednu tretinu, teda na úroveň 7 rokov, 6 mesiacov a 20 dní.

Z ústrednej evidencie priestupkov vyplýva, že obžalovaný sa v minulosti dopustil 7 priestupkov rôzneho charakteru, a to dvoch proti občianskemu spolunažívaniu, troch proti majetku a dvoch proti verejnému

poriadku. V mieste trvalého bydliska je obžalovaný hodnotený pozitívne, taktiež je pozitívne hodnotený aj z ústavu na výkon väzby.

Zohľadňujúc teda vyššie uvedené hľadiská a zásady pre ukladanie trestov, ako aj účel trestu, dospel aj krajský súd k záveru, že trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov a 6 mesiacov, teda v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby po jej úprave, bude pre nápravu obžalovaného, ale aj ochranu spoločnosti, teda tak z hľadiska individuálnej, ako aj generálnej prevencie, trestom primeraným.

Na tomto mieste je nutné obhajobe prisvedčiť, že prokurátor v záverečnej reči na hlavnom pojednávaní konanom súdom prvého stupňa navrhol obžalovanému uložiť úhrnný trest odňatia slobody v dolnej polovici zákonom stanovenej trestnej sadzby, pričom v ním podanom odvolaní sa už dožadoval ukladania trestu v strede zákonom stanovenej trestnej sadzby bez toho, aby vysvetlil a odôvodnil, čo sa za ten krátky čas od skončenia hlavného pojednávania do odôvodnenia odvolania zmenilo, aby bolo nutné takýto trest obžalovanému ukladať. Aj z tohto dôvodu nebolo možné žiadosti okresného prokurátora o uloženie prísnejšieho trestu vyhovieť.

Keďže obžalovaný doposiaľ vo výkone trestu odňatia slobody pre úmyselný trestný čin nebol, krajský súd ho pre výkon uloženého trestu odňatia slobody v súlade s ust. § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Pokiaľ ide o výrok o náhrade škody, tento aj krajský súd považoval za správny, preto ho ponechal bezo zmeny, napokon odvolateľ sa jeho zmeny ani nedožadoval a odvolaním bol dotknutý len z dôvodu jeho súvisu s napadnutým výrokom o vine.

Na základe vyššie uvedených dôvodov potom krajský súd rozhodol tak ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.